

Vroegtijdige steun voor kinderen in onveilige en niet plus thuissituatie

2 november 2020

Inleiding

Wij, bestuurlijk vertegenwoordigers van de VNG, de nationale politie, Veilig Thuis en de PO-Raad, zijn op verzoek van de opdrachtgevers van het programma Geweld Hoort Nergens Thuis met elkaar in gesprek gegaan over de wijze waarop het bieden van sociale steun aan kinderen na een (acute) geweldssituatie vormgegeven kan worden. Uit dat gesprek is een gezamenlijk beeld ontstaan van een aantal doelen en kansrijke paden op dit thema waarvoor wij ons willen inzetten. Wij delen hieronder graag met u wat wij overeengekomen zijn. De komende periode verkennen wij zinvolle vervolgstappen.

Uitkomsten bestuurlijk gesprek sociale steun

Het is niet acceptabel dat een kind leeft en opgroeit in een onveilige omgeving en dat kind verdient dan ook alle steun. Of het nu gaat om geweld tussen zijn of haar ouders, fysieke mishandeling van het kind of emotionele verwaarlozing, de gevolgen voor het kind zijn van levenslange duur. We zetten er dan ook met vele betrokken partijen volop op in om kinderen uit die situatie te halen en ook om de gevolgen die kinderen ondervinden tegen te gaan. Een luisterend oor, een helpende hand, een veilige plek waar ze naar toe kunnen gaan, kunnen een groot verschil maken in het leven van een kind en bij het beperken van die gevolgen.

Wij weten als professionals bij politie, hulpverlening, gemeente en onderwijs wat ons te doen staat in een (acute) geweldssituatie en veel van onze aanpak is daar dan ook op gericht. Maar vaak gaat aan dat moment ook een lange periode van onveiligheid en een situatie vooraf waarin er al volop signalen zijn dat het 'niet plus' is voor het kind/kinderen. Een periode waarin het kind zich eenzaam kan voelen met angst, zorgen en verdriet.

Voor kinderen in die situatie is iets doen belangrijk. Wij zijn daarom op zoek gegaan naar wegen waarlangs kinderen in onveilige thuissituaties veel sneller sociale en emotionele steun ervaren en eerder in beeld komen bij hulpverlening. Daarvoor hebben wij een aantal sporen verkend:

- 1 Het is belangrijk dat kinderen vroegtijdig hun verhaal kunnen delen met iemand die ze vertrouwen. En dat op een manier, op een plek en op een moment dat zij zelf kiezen. Bestaande methodes als Jouw Ingezette Mentor (JIM) en (zelfgekozen) vertrouwenspersonen voor alle schoolkinderen bieden inspiratie voor het vinden van een manier om dit mogelijk te maken.
- 2 Door beter gebruik te maken van aanwezige informatie in combinatie met wetenschappelijke kennis kunnen we beter voorspellen in welke gezinnen onveiligheid een risico vormt. En kunnen we meer 'informatie-gestuurd beschermen en ondersteunen'. Gemeenten hebben de beste informatiepositie en kunnen hierin een leidende rol nemen; andere partijen zoals de politie en het onderwijs kunnen met hun ervaring hiermee behulpzaam zijn. De verbetering van de geboortezorg zoals ingezet door het programma Kansrijke Start biedt bijvoorbeeld een aanknopingspunt om preventief steun te organiseren voor kinderen in gezinnen met een hoog veiligheidsrisico.

- 3 School kan en moet een veilige haven zijn voor kinderen met een onveilig of niet plus thuis. In de Schoolveiligheidsplannen die alle scholen maken, kunnen hiervoor maatregelen worden opgenomen, maar vooral is het van belang dat alle betrokkenen binnen school zich hier bewust van zijn. Hierbij worden bestaande middelen ingezet. Mooi bijvoorbeeld is het toenemend gebruik van de vernieuwde meldcode door scholen. Daardoor komen meer signalen van verschillende partners bij elkaar in VT en kunnen zij sneller een beter beeld vormen van een zorgelijke situatie in een gezin. Daardoor kan sociale steun voor het kind waar nodig eerder opgestart worden.

En als er dan toch incidenten van huiselijk geweld en/of kindermishandeling plaatsvinden, is snelle emotionele en sociale steun naar betrokken kinderen ook cruciaal. Niet alleen hulpverlening of justitiële stappen, maar juist ook emotionele en sociale ondersteuning van kinderen is dan nodig. Daarin bestaat een aantal opties:

- Naar het voorbeeld van Slachtofferhulp kan gezocht worden naar een manier om die steun effectief en passend voor elk kind met zijn of haar eigen persoonlijkheid en behoeftes vorm te geven.
- In diverse regio's zijn politie en VT gestart met samen opin acuut. In de eerste 24 uur wordt een veiligheidsplan opgesteld door VT. In dit moment van Veiligheid Voorop! wordt ook aandacht besteed aan sociale steun.
- Het kan voor een kind ook helpend zijn dat na een geweldsincident thuis de leerkracht op school weet dat zich in het leven van een kind iets ingrijpends heeft afgespeeld. Op deze manier kan zichtbaar en onzichtbaar begrip en steun worden gegeven door de leerkracht. Een aantal gemeenten volgt daartoe de aanpak 'Handle with Care' in lokale samenwerkingen van onderwijs, gemeenten (leerplicht) en Veilig Thuis. Politie kan daarbij aansluiten wanneer dat past bij de prioriteiten die zijn vastgesteld in de lokale driehoek.

[Rinda den Besten \(PO-raad\)](#)

[Debbie Maas \(Landelijk Netwerk Veilig Thuis\)](#)

[Annemarie Penn \(Vereniging Nederlandse Gemeenten\)](#)

[Anja Schouten \(Nationale Politie\)](#)

[Voor meer informatie](#)

Nationaal Programma 'Geweld hoort nergens thuis'

Bezoekadres: Parnassusplein 5, 2511 VX Den Haag

Postadres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

www.vng.nl/geweldnergensthuis

info@geweldnergensthuis.nl